

MITÄ USKONTO ON ?

Muutamia tunnettuja määritelmiä:

Facta-tietosanakirja:

"Yleismaailmallinen ilmiö, jolle on tunnusomaista usko yliluonnolliseen ja siihen liittyvä käyttäytyminen ja pyhyiden kokemus."

Otavan iso tietosanakirja:

"Ihmisen käytännöllinen suhde yli-inhimilliseen jumalalliseen valtaan tai valtoihin, jotka hänen mielestään viime kädessä valvovat hänen tavoitteitaan ja kohtaloaan."

E.A.Hoebel:

""Uskonto on uskoa yliluonnolliseen."

J.B.Pratt:

"Uskonto on yksilöiden ja ryhmien vakava sosiaalinen suhtautuminen siihen voimaan tai niihin voimiin, joiden he katsovat viime kädessä säätelevän pyrkimyksiään ja kohtaloitaan."

Ihmislajille luonteenomainen merkki on uskonto. Ihmisillä on aina historiansa aikana ollut uskonto. Ihminen on halunnut sitoutua, johonkin itseään suurempaan olentoon tai voimaan ja kohdata tämän **yliluonnollisen** olemassaolon elämässään. Tähän sitoutumiseen liittyy vastavuoroisuus. Minä palvelen sinua, sinä täytät toiveitani ja tarpeitani. Sitoutuessaan jumalaan/ jumaliin ihminen on myös voinut tietää, mikä on oikein ja väärin, sillä yliluonnollinen on ilmaissut tahtonsa. Ihmisyhteisössä eläminen on helpottunut, kun yhteisöllä on ollut samat käsitykset oikeasta ja väärästä. Tämän tietonsa oikeasta ja väärästä ihmiset ovat siirtäneet suullisesti ja myöhemmin kirjallisesti seuraavalle sukupolvelle. **Pyhät kirjat** ovat syntyneet.

Uskonto vastaa myös kysymyksiin, joita aina ,ajasta ja paikasta huolimatta, ihmiset ovat kysyneet. Miten maailma on syntynyt? Kuka minä olen? Mitä olen ollut ennen syntymääni? Mitä minulle tapahtuu kuoleman jälkeen? Mikä on elämäni tarkoitus? Miksi minulla on vastoinkäymisiä, kärsimyksiä, jota en ole itse aiheuttanut itselleni? Edelleenkin 2000-luvun ihminen kysyy näitä

kysymyksiä ja etsii niihin vastauksia. Puhumme **perimmäisistä kysymyksistä** ja **totuudenetsijöistä**. Nykyihminen etsii vastauksia useista uskonnoista. Vieraisiin uskontoihin tutustuminen auttaa myös ymmärtämään omaa uskontoa. Nämä sivut kertovat eri uskontojen antamista vastauksista.

Uskontojen vaikutuksesta maailmassa on saatu aikaan paljon hyvää: Epäitsestä toimintaa toisten hyväksi, maailman vaikuttavimpia taideteoksia, musiikkia, kirjallisuutta, rakennustaiteen aarteita. Silloin, kun hallitsijat ovat ottaneet uskonnon käyttöaseekseen, ovat ihmiset venyneet hirvittäviin tekoihin toisiaan kohtaan. Niin ristiriitaista, mutta niin valitettavan totta: Uskonto on erittäin käyttökelpoinen väline vihan lietsomiseen eri tavoin uskovien keskuuteen.

On tärkeää tuntea eri uskontoja, sillä ne **kertovat ihmisten pyhinä pitämistä asioista**. Harva asia saa aikaan niin paljon paha kuin toisen ihmisen pyhinä pitämien asioiden loukkaaminen. Uskonto on osa ihmisen minuutta. Uskontojen olemuksen varjopuolia on niiden pyrkimys eristäytyä ja erottua toisistaan. Aivan uutena piirteenä ajassamme on alkanut uskontojen vuoropuhelu. Tämän uuden ilmiön aktivisti on esim. Konstantinopolin ekumeeninen patriarkka Bartolomeos.

TAPOJA LUOKITELLA USKONTOJA

A. Levinneisyys

1. **Universaalit uskonnot** ovat maailmanlaajuisia kuten esimerkiksi kristinusko ja islam
2. **Etniset uskonnot** ovat uskontoja, joiden jäseneksi synnyttään. Ne ovat sidoksissa johonkin kansaan tai heimoon ja antavat jäsenilleen sekä kansallisen että uskonnollisen identiteetin. Esimerkiksi juutalaisuus .

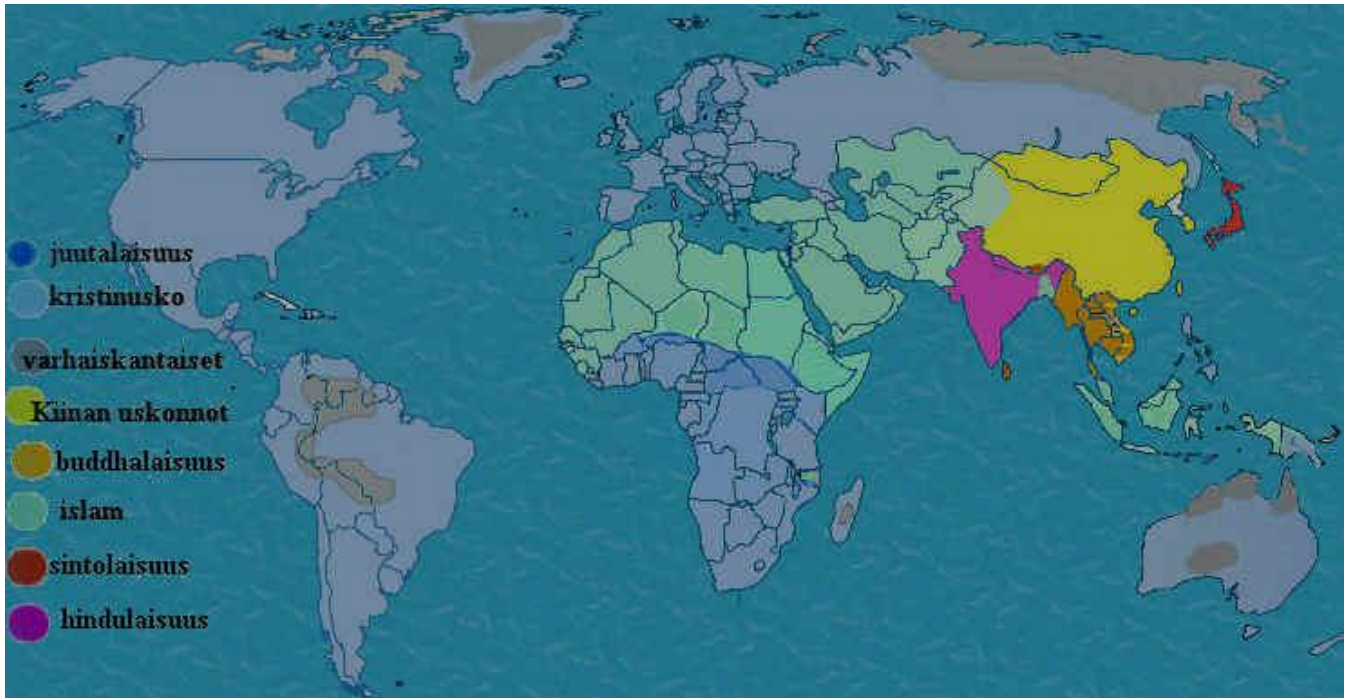
B. Pyhät kirjat

1. **Kirjauskonnot** ovat uskontoja, joilla on oma pyhä kirja, joka sisältää uskonnon perusopit ja määrää oikean käyttäytymisen mallin. Kaikilla suurilla maailmanuskonnoilla on oma pyhä kirja.
2. **Varhaiskantaiset uskonnot** ovat uskontoja, joilta puuttuu pyhä kirja. Ne ovat olleet tyypillisiä heimoyhteisöissä, joissa ei ole ollut luku- ja kirjoitustaitoa. Tyypillinen esimerkki on muinaissuomalaisten uskonto, jossa tieto välitettiin suullisena perimätietona seuraavalle sukupolvelle.

C. Jumalakäsitys

1. **Polyteistiset uskonnot** ovat uskontoja, joissa esiintyy monia jumalia. Jumalat saattavat muodostaa jumalperheitä. Tällaisia uskontoja ovat monet kaukoidän uskonnot kuten esim. hindulaisuus.
2. **Monoteistiset uskonnot** ovat uskontoja, joissa uskotaan vain yhteen jumalaan. Kaikki "Abrahamin perilliset" eli juutalaisuus, kristinusko ja islam ovat tällaisia uskontoja.
3. **Panteistiset uskonnot** ovat uskontoja, joissa ajatellaan jumaluuden olevan kaikkialla maailmassa, esimerkiksi shintolaisuus.
4. **Ateistiset uskonnot** eivät tunnusta minkään jumalan olemassaoloa. Alkuperäinen buddhalaisuus esimerkiksi.

MAAILMANUSKONTOJEN LEVINNEISYYS

KANNATTAJAMÄÄRÄT

Kristinusko 2050 milj.(33%)

Islam 1200milj. (20%)

Hindulaisuus 850 milj. (14%)

Buddhalaisuus 360 milj. (5%)

Kiinan uskonnot 350 milj. (5%)

Varhaiskantaiset uskonnot 300 milj. (1,5%)

Uususkonnot 100 milj.

Shintolaisuus 80 milj. (1,5%)

Juutalaisuus 14 milj. (0,25%) Muut uskonnot 200 milj.

Muut uskonnot 200 milj.